

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

Кафедра

ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА МАРКЕТИНГУ

(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

« 03 » *жовтня* 2019 року

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІНАНСИ В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ**

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна
програма

«Фінанси і кредит»

(назва спеціалізації)

освітній ступінь

бакалавр

(назва освітнього ступеня)

форма навчання

денна

(денна, заочна)

розробник

Окунович Ірина Леонідівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Фінанси в банківській сфері» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітнім ступенем бакалавр в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Навчальна дисципліна «Фінанси в банківській сфері» є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в банківській сфері. Викладання даної дисципліни впливає з необхідності більш доцільних знань щодо формування, розподілу та ефективного управління складовими фінансових ресурсів банківських установ в умовах сьогодення.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			VII	VIII
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3		90
Аудиторні заняття, у т.ч:	30	1		30
лекції	22			22
лабораторні роботи				
практичні заняття	8			8
Самостійна робота, у т.ч:	60	2		60
підготовка до аудиторних занять	15			15
підготовка до контрольних заходів	20			20
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	25			25
підготовка до екзамену				
Форма підсумкового контролю				залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – оволодіння студентами основними засадами здійснення банківських операцій на такому рівні, щоб по закінченню навчання вони змогли якнайкраще орієнтуватися в питаннях діяльності банківської системи і надалі адаптувати здобуті знання у процесі діяльності за фахом.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінанси в банківській сфері» є:

- вивчення поняття, структури, функцій, основних завдань і призначення банківської системи та її елементів;
- оволодіння методами проведення банківських операцій та надання банківських послуг, аналізу та менеджменту банківської діяльності;
- набуття вмінь та навичок використання міжнародного досвіду регулювання банківської діяльності та застосування інструментів при забезпеченні фінансової безпеки банків.

Преквізити дисципліни. Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни: «Політична економія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Національна економіка», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання», «Фінансова статистика».

Постреквізити дисципліни. Опанування студентами змісту дисципліни «Фінанси в банківській сфері» дозволить ефективно використовувати отримані знання як в фінансовій і банківській сфері, так і в інших сферах національної економіки.

Компетентності:

- **Інтегральна компетентність.** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

- **Загальні компетентності:**

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
ЗК9. Здатність бути критичним і самокритичним;
ЗК12. Здатність працювати автономно;
ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні..

- Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища;

СК2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;

СК5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку;

СК8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування;

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

РН4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

вміти:

РН 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Методи навчання: словесні, наочні та практичні.

Форми навчання: аудиторна та поза аудиторна, колективна.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Фінанси в банківській сфері					
Фінанси в банківській сфері	8	2			6
Капітал банку та його основні функції	18	4	2		12
Зобов'язання банку	11	4	2		10
Активи банку	10	4	2		10
Ліквідність комерційного банку	6	4	2		10
Прибуток комерційного банку	10	4			12
Разом за змістовим модулем 1	90	22	8		60
Усього годин	90	22	8		60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	2	3
1	Фінанси в банківській сфері Сутність фінансів банківської установи: особливості та функції Фінансові ресурси комерційного банку Організація фінансової роботи в комерційному банку	2
2,3	Капітал банку та його основні функції Склад капіталу банку та його основні функції Методи оцінки розміру власного капіталу Аналіз власного капіталу банку	4
4,5	Зобов'язання банку Порядок формування зобов'язань банку Аналіз зобов'язань комерційного банку Методи і інструменти управління зобов'язаннями банку	4
6,7	Активи банку Види операцій, які формують активи банку Визначення оптимальної структури активів банку Управління активами та пасивами комерційного банку	4
8,9	Ліквідність комерційного банку Джерела формування та напрями використання ліквідних коштів Аналіз ліквідності комерційного банку Фактори, що впливають на вибір зовнішніх джерел поповнення ліквідних коштів Теорія управління ліквідністю	4
10,11	Прибуток комерційного банку Порядок формування та розподілу прибутку комерційного банку Механізм управління прибутком банку	4
	Усього годин:	22

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	2	3
1	Капітал банку та його основні функції	2
4	Зобов'язання банку	2
3	Активи банку	2
4	Ліквідність комерційного банку	2
	Усього годин:	8

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Підготовка до аудиторних занять	15
2.	Підготовка до контрольних заходів	20

1	2	3
3.	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	25
3.1	Види ризиків банківської діяльності	3
3.2	Оцінка банківських ризиків	4
3.3	Короткострокові та довгострокові аспекти управління активами і пасивами	4
3.4	Реактивне та проактивне управління активами і пасивами	4
3.5	Стратегічні підходи до управління ліквідністю	5
3.6	Методи управління прибутком	5
	Усього годин:	60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни використовуються наступні методи контролю: усний контроль, письмовий, тестовий, практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумкова оцінка за змістовий модуль 1 визначається як проста середня арифметична сума балів, що отримані за роботу на кожному практичному занятті. Тобто:

$$\text{Підсумкова оцінка за змістовий модуль} = \frac{\sum \text{балів за кожне практичне заняття}}{\text{кількість практичних занять}}$$

Бали за заняття розподіляються наступним чином:

Бали	Критерії оцінки роботи на занятті
1	2
100-90	Студент глибоко та всебічно розкриває зміст питання, яке обговорюється, з використанням матеріалів, які він самостійно опрацював і показує вміння: формулювати висновки та узагальнення за питанням; аргументовано та логічно викладає матеріал. Додатково підготував та презентував доповідь на тему заняття. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. Зроблені аргументовані висновки.
89-82	Студент розкриває зміст питання, яке обговорюється; робить узагальнення та висновки; логічно викладає свої знання, але недостатньо використовує матеріали додаткової літератури та допускає окремі неточності при відповіді. Має навички розв'язання конкретних практичних завдань. Успішно виконав передбачені планом заняття завдання без істотних зауважень. Орієнтується у сучасних тенденціях розвитку.
81-75	Студент розкриває зміст питання, яке обговорюється; але не робить узагальнення та висновки, недостатньо використовує матеріали додаткової літератури та допускає окремі неточності при відповіді. Виконує практичні завдання в межах програмних вимог, але допускається помилок (але не більш ніж 2 в одному завданні).
74-64	Студент поверхнево розкриває зміст питання, яке обговорюється, відтворюючи тільки матеріали подані на лекції; не робить узагальнення та висновки, допускає суттєві неточності при відповіді. Студент не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові помилки (більш ніж 2 в одному завданні) у їх виконанні.

63-60	Студент знає тільки термінологію з теми заняття. Практичні завдання передбачені програмою не вміє вирішувати, але намагається. Веде повний конспект лекцій та практичних занять.
59-35	Студент зовсім не орієнтується у питаннях які обговорюються та вирішуються на занятті, але при цьому має повний конспект лекцій та практичних занять.
34-1	Студент зовсім не орієнтується у питаннях які обговорюються та вирішуються на занятті, при цьому не має конспекту лекцій та практичних занять.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Фінанси в банківській сфері» – підсумкова оцінка за змістовий модуль 1.

Порядок зарахування пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять відбувається шляхом самостійного опанування студентами навчального матеріалу з наступною перевіркою отриманих знань під час консультацій викладача: усного опитування за темою пропущеної лекції та розв'язування практичного завдання за темою пропущеного практичного заняття. Критерії оцінювання пропущених занять співпадають з критеріями оцінки роботи студента на занятті.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Алексеенко М. Д. Капітал банку: питання теорії і практики: Монографія / К.: КНЕУ, 2002. 31 с.
2. Буряк П.Ю., Жихор О.Б., Карпінський Б.А. та ін. Фінанси: курс для фінансистів: підручник / за ред. д. с. н., проф. П. Ю. Буряка, д. с. н., проф. О. Б. Жихор. Київ: Хай-Тек Прес, 2010. 528 с.
3. Губарева І.О. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посіб. / Х.: Вид. ХНЕУ, 2012. 240 с.
4. Журавльова І.В., Гаврильченко О.В., Полтніна О.П. та ін. Фінанси: навчальний посібник / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора І.В. Журавльової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.
5. Сокиринська І.Г., Журавльова Т.О. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посіб. / за ред. І.Г. Сокиринської, Т.О. Журавльової. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. 192 с.
6. Управління ризиками банків: монографія у 2 томах. Т. 1: Управління ризиками базових банківських операцій / А. Єпіфанов, Т. Васильєва, С. Козьменко та ін. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. 283 с.
7. Юхименко П.І., Федосов В.М., Лазебник Л.Л. та ін. Теорія фінансів: підручник / за ред. проф. В.М. Федосова, С.І. Юрія. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 576 с.

Допоміжна

1. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. Дата оновлення: 19.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
2. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. Дата оновлення: 27.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
3. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
4. Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI. Дата оновлення: 27.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17>
5. Про затвердження Змін до Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: Постанова Національного банку України від 18.11.2013 № 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2082-13>

6. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Національного банку України; Інструкція, Форма типового документа від 21.01.2004 № 22. Дата оновлення: 10.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>

7. Про затвердження Інструкції про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України та змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України: Постанова Національного банку України; Інструкція, Форма від 12.12.2002 № 502 Дата оновлення: 10.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0021-03>

8. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Постанова Національного банку України; Інструкція від 28.08.2001 № 368. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>

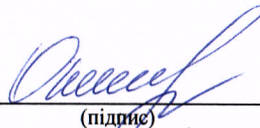
9. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова Національного банку України; Положення, Перелік, Вимоги, Коефіцієнти від 30.06.2016 № 351. Дата оновлення: 07.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>

10. Про Положення про Комісію Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків: Постанова Національного банку України; Положення від 09.11.1998 № 470. Дата оновлення: 13.05.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0470500-98>

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Асоціації українських банків. URL: <http://aub.org.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державної установи Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: <http://www.smida.gov.ua>
4. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. URL: <http://uainsur.com>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
8. Офіційний сайт Рахункової палати України. URL: <http://www.ac-rada.gov.ua>

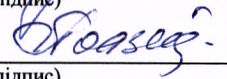
Розробник

(І.Л. Окуневич)

(підпис)

Гарант освітньої програми

(Г.В. Ползікова)

(підпис)